

Asia: HE 222/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi jätteen ja muun aineen mereen laskemisen aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1972 tehdyn yleissopimuksen vuoden 1996 pöytäkirjaan vuonna 2009 tehtyjen muutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain muuttamisesta

Bioenergia ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto.

Yleiset kommentit

Bioenergia ry pitää hallitusohjelman mukaista tavoitetta edistää teknisten hiilinielujen laajamittaista käyttöönottoa Suomessa ja Euroopassa kriittisen tärkeänä ilmastotavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta ja tukee esitettyä lainsäädäntömuutosta. Teknisten nielujen laajamittainen käyttöönotto Suomessa seuraavan vuosikymmenen aikana edellyttää biogeenisen hiilidioksidin talteenottoa ja geologista varastointia.

Esitetty lainsäädäntömuutos on keskeinen osa hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin hankkeiden toimintaedellytyksiä ja siten hallitusohjelman tavoitteiden saavuttamista. On hyvä, että valtio on ryhtynyt toimenpiteisiin, joilla luodaan puitteet hiilidioksidin geologiselle varastoinnille. Suomessa ei ole hiilidioksidin pysyvään varastointiin soveltuvia geologisia muodostumia. Hiilidioksidin vienti muualle varastoitavaksi on mahdollistettava, mikäli teknisten nielujen osalta halutaan saavuttaa miljoonien hiilidioksiditonniin mittakaava seuraavan vuosikymmenen aikana. Suomessa on jo hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin hankkeita, jotka tähtäävät toiminnan käynnistämiseen vuoteen 2030 mennessä, joten toiminnan sääntelyesteiden poistaminen on kiireellistä.

Hiilidioksidia voidaan varastoida pysyvästi tuotteisiin tai mineralisaation kautta mm. kaivosjätteisiin, mutta näiden ratkaisujen tarjoama mittakaava on rajallinen ja osin geologisen varastoinnin teknologiaa matalammalla teknologisella kypsyysasteella. Ne eivät yksinään riitä vastaamaan pysyvän varastoinnin hankkeiden tarpeeseen mittakaava ja hankkeiden kehityksen aikaskaala huomioiden.

Yhteistyö Norjan, Tanskan ja muiden ETA-alueen kumppanivaltioiden kanssa

On lisäksi tärkeää, että valtio on ryhtynyt toimenpiteisiin yhteisymmärryspöytäkirjojen laadinnan osalta hiilidioksidia vastaanottavien tärkeimpien kumppanivaltioiden, Norjan ja Tanskan, kanssa. Ottaen huomioon eurooppalaisten hiilidioksidin geologisen varastoinnin hankkeiden rajallisen määrän, hankekehityksen mahdollisen pitkän keston sekä riskit, tulisi järjestelyt käynnistää kaikkien sellaisten valtioiden kanssa, joissa varastointihankkeet ovat lähivuosina valmiita vastaanottamaan hiilidioksidia muista maista. Suomalaisten hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin hankkeiden osalta on kriittisen tärkeää pystyä varmistamaan hiilidioksidin varastointikohde linjassa arvoketjun muiden osien investointipäätösten kanssa. On tärkeää varmistaa toimintaedellytykset kaikkien relevanttien varastointimaiden kanssa. Tämä mahdollistaasuomalaisten hankkeiden mahdollisimman laajan neuvotteluaseman varastointitoimijoiden suuntaan. Hiilidioksidin varastointipotentiaalia ja varastointihankkeita on kehitteillä myös Itämeren alueella. Suomen tulisi aktiivisesti edistää Itämeren alueen hiilidioksidihankkeiden sääntelyesteiden purkamista Helsingin sopimuksen osalta, jotta hiilenhallinnan ratkaisuja voitaisiin yhtäläisin mahdollisuuksin edistää kaikkialla Euroopassa.

Yhteistyö Iso-Britannian kanssa

Ehdotamme lisäksi, että EU-vaikuttamisessa edistetään EU:n yhteistyötä Iso-Britannian kanssa hiilenhallinnan, ja erityisesti hiilidioksidin geologisen varastoinnin osalta, ottaen huomioon Iso-Britannian merkittävä varastointipotentiaali ja hankkeiden edistymistaso. Talteenotetun hiilidioksidin varastointi Iso-Britanniassa (tai muualla ETA-alueen ulkopuolella) edellyttää muutoksia CCS-direktiiviin ja päästökauppadirektiiviin.

Satamat ja meriliikenne

Hiilidioksidin kuljettaminen pysyvään geologiseen varastoon tullaan tekemään merikuljetuksin, mikä edellyttää hiilidioksidin käsittelyä ja välivarastointia satamissa. Ottaen huomioon hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin hankkeiden edistämisen lähialueillamme, kuten Ruotsissa, on huomionarvoista, että tämä satamainfrastruktuuri mahdollistaa myös hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin teknologian yhtenä meriliikenteen päästövähennyspolkuna joidenkin alusten osalta.

Suomen mahdollisuudet

Suomella on erinomaiset mahdollisuudet erityisesti biogeenisen hiilidioksidin talteenottoon metsä- ja energiateollisuudesta. Suurista pistelähteistä syntyy vuosittain noin 30 miljoonaa tonnia biogeenistä hiilidioksidia. Suomessa tämänhetkisistä julkistetuista hiilidioksidin talteenoton hankkeista valtaosa tähtää biogeenisen hiilidioksidin talteenottoon ja jatkojalostukseen tuotteiksi. Uudet tuotteet tarjoavat merkittävää uutta liiketoimintapotentiaalia. Julkistettujen suunnittelussa olevien hankkeiden yhteenlaskettu hiilidioksidin tarve on kuitenkin arviolta alle 2 Mtn CO₂/a, joten potentiaalia myös varastointiin ja sen kautta hiilidioksidin poistamiseen ilmakehästä on merkittävästi. Jatkojalostuksen rinnalla tarvitaan hiilidioksidin talteenottoa ja varastointia riittävien päästövähennysten ja teknisten nielujen skaalauksen mahdollistamiseksi kansallisten ja EU:n ilmastotavoitteiden näkökulmasta riittävässä mittakaavassa ja riittävän nopeasti. Useat viimeaikaiset kotimaiset selvitykset korostavat, että hiilidioksidin määrä ei ole pullonkaula erilaisten talteenottohankkeiden edistämisessä, vaan talteenottopotentiaali ylittää merkittävästi sekä hiilidioksidin hyödyntämisen tulevien vuosien tarpeen, että hiilidioksidin pysyvän varastoinnin mineralisaation kautta Suomessa.

Lisätiedot: Erika Laajalahti, erika.laajalahti(a)bioenergia.fi, puh. 044 753 0700